

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

Затверджено

На засіданні кафедри обліку і аудиту
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)

Завідувач,
кафедри

 проф. Раделицький Ю.О.

Силабус з навчальної дисципліни
«Бюджетування і стратегічне планування»,
що викладається в межах ОПП «Облік і аудит»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Львів 2025 р.

**Силабус курсу Бюджетування і стратегічне планування
2025-2026 навчального року**

Назва курсу	Бюджетування і стратегічне планування
Адреса викладання курсу	м. Львів, пр. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра обліку і аудиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 071 Облік і оподаткування
Викладачі курсу	Шевчук Віра Романівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Контактна інформація викладачів	vira.shevchuk@lnu.edu.ua, https://econom.lnu.edu.ua/employee/shevchuk-v-r , м. Львів, пр. Свободи, 18, 201 к.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через ms teams. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/
Інформація про курс	Ця навчальна дисципліна спрямована на формування системного розуміння процесів бюджетування та стратегічного планування як ключових інструментів управління організацією. У курсі розглядаються теоретичні засади та практичні аспекти розробки стратегії, фінансового й операційного планування, складання та контролю бюджетів, а також аналізу відхилень. Особлива увага приділяється прийняттю управлінських рішень в умовах невизначеності, ефективному використанню ресурсів і забезпеченню довгострокового розвитку підприємства в сучасному бізнес-середовищі.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Бюджетування і стратегічне планування» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 071 Облік і оподаткування для освітньої програми <u>магістра</u> , яка викладається в <u>3</u> семестрі в обсязі <u>4</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою є вивчення та поглиблене розуміння методів, інструментів та концепцій, пов'язаних з бюджетуванням і стратегічним плануванням у контексті управління організаціями в цілях ефективного управління фінансами та ресурсами, розробки та впровадження стратегічних рішень, а також аналізу та контролю результатів в умовах сучасного бізнес-середовища. Основними завданнями вивчення дисципліни «Бюджетування і стратегічне планування» є освоєння теоретичних засад бюджетування та стратегічного планування; розуміння методів стратегічного аналізу та формулювання стратегії організації; оволодіння принципами та методами операційного планування та бюджетування; розвиток навичок фінансового планування та бюджетування для ефективного управління ресурсами; засвоєння основ інвестиційного планування та оцінки інвестиційних проектів та вивчення методів аналізу виконання бюджетних показників та управління за відхиленнями з метою підвищення ефективності

	управлінських рішень.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Recommended literature</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. AA1000AS Accountability Assurance Standard. URL: https://www.accountability.org/standards/aa1000-assurance-standard/ 2. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj 3. European Sustainability Reporting Standards (ESRS 1 and 2) URL: www.efrag.org 4. Global Reporting Initiative. URL: https://www.globalreporting.org 5. Integrated Reporting Framework. URL: https://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf 6. ISAE 3000. International Standard on Assurance Engagements Issued by IAASB for assurance over non-financial information. URL: https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ISAE-3000-Revised.pdf 7. Samanta Simonavičė, Vira Shevchuk, Oresta Bordun (2024) Pro-Environmental Behaviour and Sustainable Development: Evidence from a Survey of Lithuanian and Ukrainian. Regional Formation and Development Studies, No. 3 (44), pp 37-47 DOI: https://doi.org/10.15181/rfds.v44i3.2636 8. Shevchuk V., Luchka O. The Relationship Between ESG Ratings and Corporate Decisions During the Russian-Ukrainian War. Visnyk of the Lviv University. Series Economics. 2024. Issue 66. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/ves.2024.66.0.6614 9. TCFD. Task Force on Climate-related Financial Disclosures. URL: https://www.fsb-tcdf.org 10. United Nations SDGs. URL: https://sdgs.un.org/goals 11. Стратегічний облік і аналіз : навч. посібник / Шевчук Віра. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 312 с. <p style="text-align: center;">Information resources</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. sdgs.un.org 13. globalreporting.org 14. efrag.org 15. accountability.org 16. ifac.org 17. fsb-tcdf.org
Тривалість курсу	<u>120</u> год.
Обсяг курсу	З них <u>24</u> годин лекцій, <u>16</u> годин лабораторних робіт/практичних занять та <u>80</u> годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати : теоретичні засади стратегічного планування та бюджетування; принципи формування місії, цілей і стратегії організації; методи стратегічного аналізу (SWOT, PESTEL, конкурентний аналіз тощо); сутність, види та структуру бюджетів підприємства; підходи до фінансового, операційного та інвестиційного планування; методи контролю виконання бюджетів і аналізу відхилень; сучасні інструменти

	<p>управління витратами та ресурсами.</p> <p>вміти: здійснювати стратегічний аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища; формулювати стратегічні цілі та обирати напрями розвитку організації; розробляти операційні, фінансові та інвестиційні бюджети; аналізувати виконання бюджетних показників та виявляти відхилення; обґрунтовувати управлінські рішення на основі планових і фактичних даних; застосовувати інструменти бюджетування для ефективного управління ресурсами; оцінювати ефективність стратегічних і фінансових рішень.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.</p> <p>СК12. Здатність застосовувати отримані нові знання та інновації для розв'язання комплексних проблем у сфері обліку, аудиту та оподаткування, а також адаптувати їх до умов змінного середовища та вимог сталого розвитку.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.</p> <p>ПР03. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово при обговоренні результатів досліджень та інновацій.</p> <p>ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.</p> <p>ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.</p>
Ключові слова	стратегічне планування, бюджетування, фінансове планування, стратегічний аналіз, бюджети, аналіз відхилень, управлінські рішення
Формат курсу	Очний /заочний

	<p>Очна (денна) форма навчання передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника і студента, що забезпечує надбання глибоких системних знань, стійких умінь. Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом та своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочою програмою.</p> <p>Заочна форма навчання – це навчання, яке поєднує в собі самонавчання і очного навчання. Характеризується етапністю. На першому етапі відбувається отримання бази знань і методики для самостійного засвоєння навчальної інформації та формування умінь (настановча сесія), на другому етапі студент-заочник самостійно засвоює навчальний матеріал, виконує заплановані індивідуальні завдання, а на третьому – проводиться безпосередня перевірка результатів навчання.</p>
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано нижче у табличній формі схему курсу «Бюджетування і стратегічне планування»
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру, комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з бухгалтерського обліку, звітності підприємств, аудиту, державного регулювання обліку і аудиту, достатніх для сприйняття категоріального апарату стандартів зі звітності сталого розвитку і аудиту.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Форми та методи лекційних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мультимедійна презентація теоретичного матеріалу; - пояснення понять і принципів із наведенням прикладів із реальної звітності підприємств; - тематичні обговорення та дискусії; - ілюстрування практик нефінансового розкриття; - демонстрація кейсів та фрагментів нефінансової звітності. <p>Форми та методи практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналіз і обговорення нефінансових звітів компаній; - розв'язання практичних кейсів та завдань; - усна презентація результатів, в тому числі результатів роботи у команді; - тестування та рефлексивне опитування; - моделювання реальних ситуацій зі звітності та їх критичне осмислення.
Необхідне обладнання	Для вивчення курсу достатньо володіти загально вживаними програми такими як Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні (семінарські) заняття: максимальна кількість балів <u>30</u> • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів <u>20</u> • фінальне тестування: максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів</p>

Поточне тестування та самостійна робота						Фінальний тест	Сума	
Змістовий модуль 1			Проміжний (модульний) тест	Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3		T4	T5			T6
5	5	5	20	5	5	5	50	

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів

Впродовж семестру на практичних заняттях студенти мають можливість набрати 30 балів, що передбачає чотири поточні відповіді (усні та/або письмові) із максимальною оцінкою 5 балів за кожену відповідь. Поточне оцінювання здійснюється з урахуванням результатів самостійного опрацювання навчального матеріалу, активності студента на заняттях, рівня засвоєння теоретичних положень дисципліни, умінь аналізувати нормативно-правові акти, наукові джерела та застосовувати набуті знання під час виконання практичних завдань.

Критерії оцінювання роботи студентів на практичних заняттях:

5 балів виставляється студенту, який повністю засвоїв навчальний матеріал з відповідної теми, впевнено, логічно та аргументовано викладає його під час усної відповіді або письмової роботи, демонструє глибоке розуміння теоретичних положень і вміння застосовувати їх при розв'язанні практичних ситуаційних завдань. Студент використовує як обов'язкову, так і додаткову літературу, коректно оперує фаховою термінологією, робить обґрунтовані висновки, допускає незначні або відсутні помилки.

4 бали нараховуються студенту, який добре орієнтується в навчальному матеріалі та загалом правильно викладає його зміст. Відповідь є логічною й аргументованою, однак окремі аспекти теми розкриті без достатньої глибини аналізу або з незначними неточностями. Практичні завдання виконані правильно, але аргументація відповідей не завжди є повною.

3 бали отримує студент, який володіє базовими знаннями з теми та відтворює основні положення навчального матеріалу, проте відповідь має переважно описовий характер. Аналітична складова є слабко вираженою, практичні завдання виконані частково або з помилками, використання навчальної літератури обмежене.

2 бали виставляються студенту, який засвоїв матеріал частково. Відповідь є фрагментарною та поверхневою, без належної аргументації й аналізу. Студент має труднощі з поясненням основних понять і категорій дисципліни, припускається суттєвих помилок при виконанні практичних завдань.

1 бал отримує студент, який має мінімальні, несистемні знання з теми, не орієнтується в основних теоретичних положеннях і не володіє практичними навичками, необхідними для виконання завдань практичного заняття.

0 балів виставляється у разі повної відсутності відповіді.

	<p>Впродовж семестру передбачено проведення модульного контролю (тесту), який оцінюється максимально у 20 балів. Модуль складається з тестових завдань та відображає рівень засвоєння студентом навчального матеріалу всіх тем модуля 1, у тому числі в результаті самостійного опрацювання тем цього модуля.</p> <p>В кінці семестру передбачено проведення фінального тесту, який оцінюється максимально у 50 балів. Він складається з тестових завдань та відображає рівень засвоєння студентом навчального матеріалу за всім курсом, тобто тем модуля 1 і модуля 2, у тому числі в результаті самостійного опрацювання тем, передбачених програмою дисципліни.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи бману.</p> <p>Відвідання занять та активність у навчальному процесі є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність стратегічного планування та його роль в управлінні. 2. Основні етапи стратегічного планування. 3. Поняття місії та бачення організації. 4. Формування стратегічних цілей підприємства. 5. Класифікація стратегій підприємства. 6. Сутність та значення стратегічного аналізу. 7. SWOT-аналіз: сутність та застосування. 8. PESTEL-аналіз як інструмент оцінки зовнішнього середовища.

	<ol style="list-style-type: none"> 9. Аналіз конкурентного середовища (модель Портера). 10. Оцінка внутрішнього середовища підприємства. 11. Поняття бюджетування та його роль в управлінні. 12. Основні принципи бюджетування. 13. Види бюджетів підприємства. 14. Операційний бюджет: сутність та складові. 15. Фінансовий бюджет: структура та значення. 16. Інвестиційний бюджет: поняття та роль. 17. Процес складання бюджетів на підприємстві. 18. Бюджет продажів та його значення. 19. Бюджет виробництва: особливості формування. 20. Бюджет витрат та його структура. 21. Бюджет руху грошових коштів. 22. Прогнозний баланс підприємства. 23. Бюджет прибутків і збитків. 24. Методи планування в бюджетуванні. 25. Гнучке та статичне бюджетування. 26. Центри відповідальності в бюджетуванні. 27. Бюджетування за центрами витрат, доходів, прибутку. 28. Контроль виконання бюджетів. 29. Аналіз відхилень: сутність та методи. 30. Управління за відхиленнями. 31. Роль бюджетування у прийнятті управлінських рішень. 32. Взаємозв'язок стратегічного планування і бюджетування. 33. Планування в умовах невизначеності. 34. Ризики у стратегічному плануванні. 35. Методи оцінки ефективності стратегій. 36. Інвестиційне планування: сутність та етапи. 37. Методи оцінки інвестиційних проектів (NPV, IRR). 38. Фінансове прогнозування на підприємстві. 39. Роль інформаційних систем у бюджетуванні. 40. Сучасні підходи до стратегічного управління. 41. Balanced Scorecard як інструмент стратегічного управління. 42. КРІ та їх роль у бюджетуванні. 43. Стратегічний контроль та його значення. 44. Планування витрат і управління витратами. 45. Взаємозв'язок бюджету та фінансової звітності. 46. Помилки в бюджетуванні та способи їх уникнення. 47. Гнучкість стратегічного планування. 48. Роль керівництва у процесі бюджетування. 49. Значення бюджетування для підвищення ефективності діяльності. 50. Перспективи розвитку бюджетування та стратегічного планування.
Опитування	Опитування студентів проводиться в усній формі (презентація), у формі бесіди та дискусії (захист командних робіт) та у формі тестування.